

Wprowadzenie

Analizując sytuację mniejszości narodowych i etnicznych oraz imigrantów nie sposób nie pochylić się nad kwestiami bezpieczeństwa, zarówno w kontekście historycznym, jak i najbardziej współczesnym. Niezwykła wprost dynamika procesów społeczno-politycznych i gospodarczych, zachodzących obecnie na naszym globie, generuje bowiem wiele wyzwań, m.in. w obszarze bezpieczeństwa, które to wyzwania niejednokrotnie łączą się ściśle z problematyką etniczną/narodowościową. Przed owymi wyzwaniami stają państwa i podmioty ponadpaństwowe (organizacje regionalne), na których obszarze istnieją skupiska mniejszości i/lub imigrantów, a jednocześnie kwestie etniczne niejednokrotnie stanowią przyczynę destabilizacji sytuacji. Przed wyzwaniami w obszarze bezpieczeństwa stają jednak również grupy społeczne, w tym mniejszości narodowe i etniczne oraz diaspory, jak również jednostki do nich należące, borykając się m.in. z problemem asymilacyjnej polityki państwa zamieszkania, mową nienawiści zakotwiczoną w istniejących stereotypach i uprzedzeniach, z zagrożeniem dla swojej kultury i tożsamości, z problemem gettoizacji, generującym szereg problemów dla bezpieczeństwa jednostki, społecznego, kulturowego czy zdrowotnego. Przedmiotem zainteresowania w niniejszym dziale, zatytułowanym *Mniejszości – imigranci – bezpieczeństwo we współczesnym świecie* jest właśnie analiza kwestii etnicznych w kontekście różnych sektorów bezpieczeństwa, zarówno z perspektywy państwa, jak i mniejszości etnicznych i imigrantów/diaspor.

Dział otwierają dwa teksty, w których wyzwania bezpieczeństwa imigrantów i mniejszości zostały zaprezentowane w kontekście wpływu nań procesów zachodzących w otaczającej ich rzeczywistości. W pierwszym pt. *In Search of Economic Security and Societal Security. The Experience of Economic Migrants from Transnistria and Gagauzia* Laura M. Herța oraz Mihaela Șerpi poruszają problem wpływu procesu migracji na bezpieczeństwo imigrantów, koncentrując się na bezpieczeństwie ekonomicznym i społecznym. Natomiast zagrożenia bezpieczeństwa kulturowego mniejszości w sytuacji intensywnych zmian społeczno-politycznych i gospodarczych stanowią przedmiot zainteresowania w drugim z artykułów pt. *Bezpieczeństwo kulturowe mniejszości tureckiej w Bułgarii na tle przemian*

społeczno-politycznych i gospodarczych w tym kraju, autorstwa Elżbiety Szyszlak. Na związki między procesami zachodzącymi wewnątrz społeczności imigrantów a bezpieczeństwem zwracają z kolei uwagę autorzy dwóch kolejnych tekstów: Violetta Gul-Rechlewicz, w artykule pt. *Radykalizm oraz ekstremizm wobec kwestii radykalizacji młodych muzułmanów w Holandii*, analizuje proces radykalizacji muzułmanów z holenderskich Delft, w kontekście problemów ekstremizmu i radykalizmu. Artykuł pt. *Sytuacja, rola i znaczenie imigrantów z byłych republik sowieckich w Izraelu – między tożsamością radziecką a żydowską* autorstwa Piotra Kosiorka dotyczy również zmian zachodzących w społeczności imigrantów, tym razem jednak z terenu byłego Związku Radzieckiego, którzy wyemigrowali do Izraela. Zmiany te są analizowane z perspektywy bezpieczeństwa kulturowego tegoż państwa. Kolejne trzy artykuły stanowią studia przypadków znaczenia polityki państwa dla sytuacji mniejszości narodowych/etnicznych, przy czym główny ciężar rozważań skupia się w nich na kwestiach bezpieczeństwa. W artykule Aysę Çiçek pt. *„Political Re-education Camps” in Xinjiang as a part of panopticon-like Society. Clashing Discourses of Western and Chinese Media* dokonano analizy jednego z najbardziej kontrowersyjnych i krytykowanych elementów polityki Chin wobec mniejszości ujgurskiej, stanowiącego doskonały przykład wykorzystywania opresyjnych narzędzi w polityce etnicznej, mianowicie tzw. obozów reedukacyjnych. Przybliżając to, stosunkowo szeroko opisywane zjawisko, starano się je uchwycić w kontekście dyskursu, jaki wywołuje w mediach. W kolejnym tekście autorstwa Pawła Popielińskiego i Andrzeja Łuczaka pt. *Polityka publiczna wobec Romów w Polsce na przykładzie województwa lubuskiego* poruszono problem polityki realizowanej wobec Romów na szczeblu ogólnokrajowym i lokalnym oraz wpływu tejże na ich sytuację. Dział kończy artykuł Tomasza Szyszłaka pt. *Korporacja subetnosem inspirowana. Kozacy rejestrowi w systemie bezpieczeństwa narodowego Federacji Rosyjskiej*. Jest to studium dotyczące problemu włączania przez państwo grup mniejszościowych do systemu bezpieczeństwa, a przedmiotem zainteresowania są w nim Kozacy w Rosji.

Celem działu było wieloaspektowe ujęcie relacji między bezpieczeństwem a sytuacją mniejszości narodowych/etnicznych i imigrantów, i jakkolwiek nie wyczerpano w nim całości problematyki, to jednak stanowi on z pewnością przyczynek do badań nad poruszoną tematyką. W tym miejscu chciałabym serdecznie podziękować Autorkom i Autorom za przyjęcie zaproszenia do publikacji.

dr hab. Elżbieta Szyszlak, prof. UW